

Hva betyr funksjonsnivå 3 måneder etter hjerneslag for 3 års overlevelse?

Tora Sletvold, Hild Fjærtøft, Torunn Varmdal, Kari Krizak Halle, Randi Skogseth-Stephani, Bent Indredavik
Seksjon for medisinske kvalitetsregistre, St. Olavs hospital HF / MH-fakultetet, NTNU

Bakgrunn

Tilstanden i akutfasen av hjerneslaget har ofte vært utgangspunkt for vurdering av prognose. For pasienter som overlever de første månedene etter hjerneslag kan et senere utgangspunkt være mer relevant og av større klinisk interesse.

Eldre studier har vist at funksjonsnivå 3-6 måneder etter hjerneslag målt med modified Rankin Scale (mRS) er assosiert med langtidsoverlevelse. Prognosen for dagens pasienter med akutt hjerneslag har endret seg, og det er behov for nye undersøkelser om hvilken betydning funksjonsnivå ved 3 måneder har for prognose.

Formål med studien:

- Å undersøke om funksjonsnivået 3 måneder etter hjerneslag er assosiert med langtidsoverlevelse.
- Sekundært å undersøke om andre faktorer er assosiert med langtidsoverlevelse.

Metode

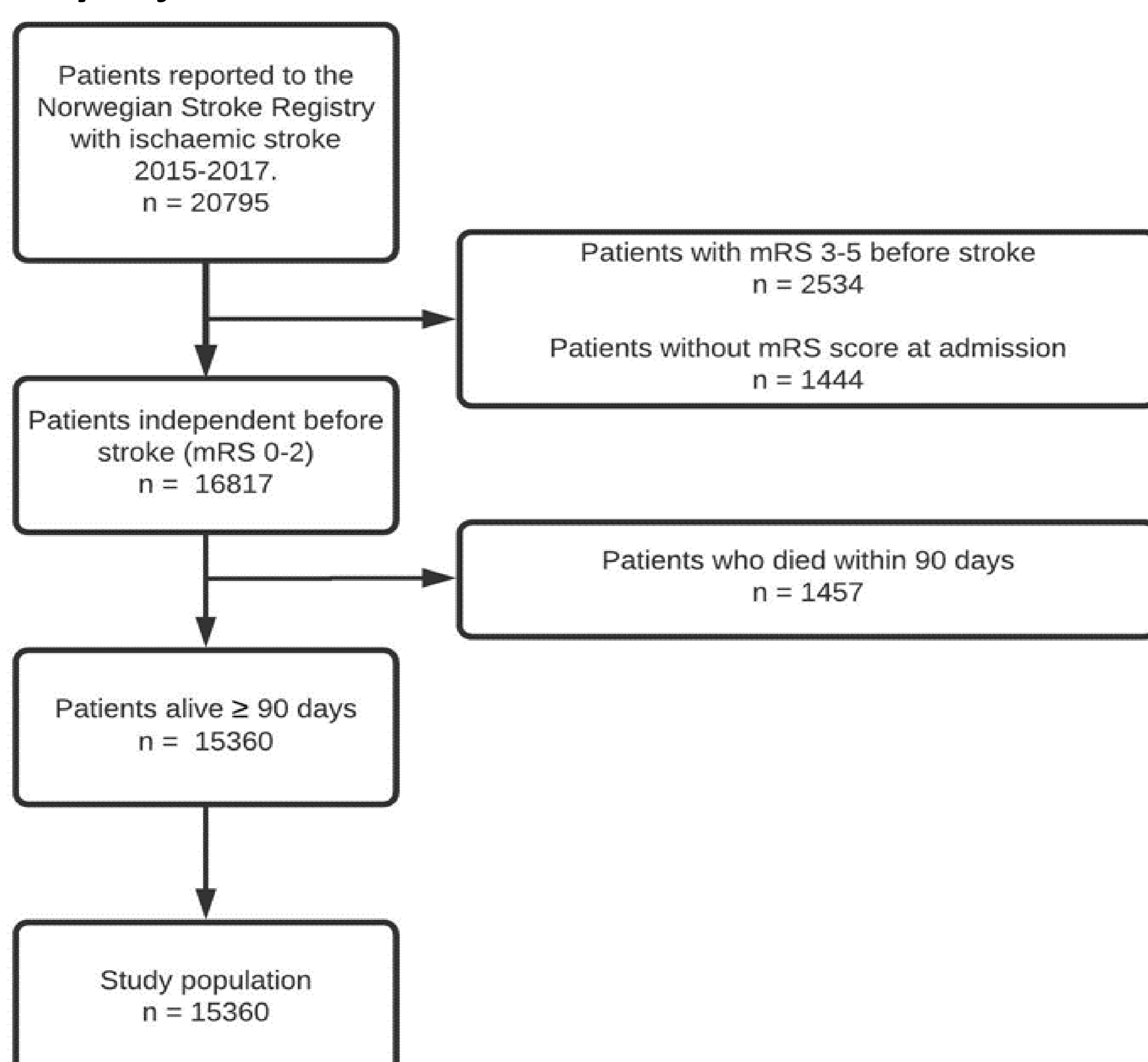
Inklusjonskriterier:

- Pasienter med iskemisk hjerneslag registrert i Norsk hjerneslagregister i perioden 2015-2017
- Selvhjulpne før hjerneslaget (mRS 0-2)
- I live 3 måneder etter innleggelsen
- Funksjonsnivå ved 3 måneder målt ved mRS

Studiepopulasjon: n = 15360.

Studiepopulasjonen er fulgt opp i 3 år med henblikk på overlevelse.

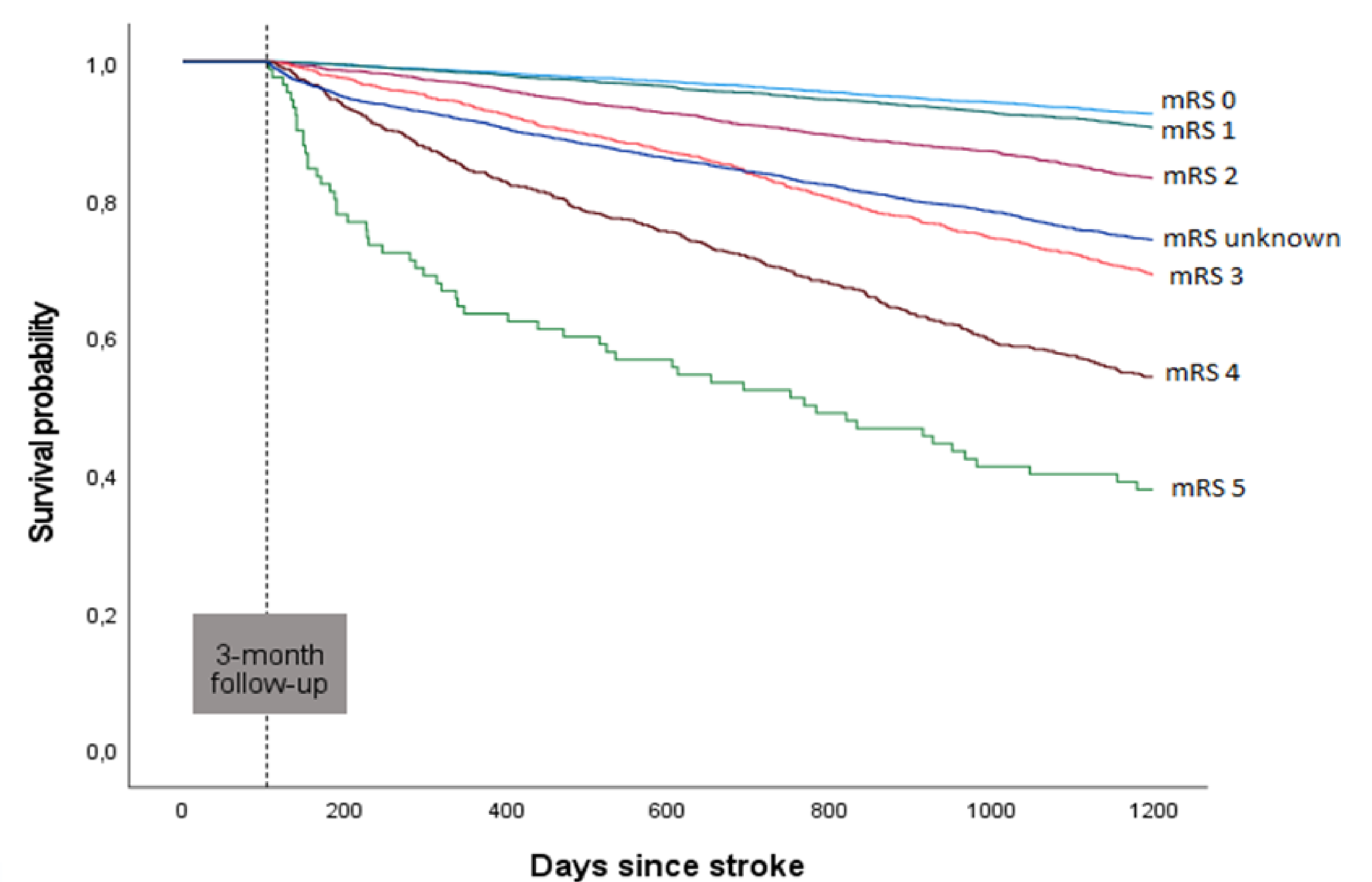
Flytskjema:

Resultat

En høyere mRS skår (økt funksjonshemning) ved 3 måneder var assosiert med redusert overlevelse, og risikoen for død økte for økende mRS skår. Pasienter som var selvhjulpne (mRS 0-2) ved 3 måneder hadde best overlevelse 3 år etter hjerneslaget.

Kaplan-Meier overlevelseskurver for mRS skår 3 måneder etter hjerneslaget:

Etter å ha justert for relevante prognostiske risikofaktorer i en multivariat cox-regresjonsanalyse, hadde pasienter med henholdsvis mRS skår 1, 2, 3, 4 og 5, hazard ratios (HRs) for død på 1.2, 1.8, 2.6, 4.7 og 9.0 sammenlignet med pasienter med mRS skår 0. Det var signifikante forskjeller mellom alle overlevelseskurver ($p < 0.001$).

I tillegg til mRS skår, var høy alder sterkt assosiert med dårligere overlevelse. Kjønn (mann), blodtrycksbehandling, diabetes og atrieflimmer var også signifikante risikofaktorer for dårligere overlevelse.

Konklusjon

Resultatene viser at:

- Funksjonsnivå målt med mRS 3 måneder etter et iskemisk hjerneslag er sterkt assosiert med 3 års overlevelse.
- Behandling og rehabilitering av pasienter med hjerneslag bør ha som mål at flest mulig av pasientene oppnår å bli selvhjulpne (mRS 0-2) innen 3 måneder etter hjerneslaget, da dette har stor betydning for prognose og leveutsikter.